

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.

Előfizetel ár:

Negyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Görög-udvar,

hová a kéziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket

a kiadóhivatal

mérsékelt áron számít fel.

Együtt — a feltámadásért.

Kétségbevonhatatlan hitelességű értesülésünk van arról, hogy az ügyvivő miniszterek, e minőségben hétfőn tartották utolsó tanácskozásukat a válság lefűvése előtt. A minisztertanács szolidárisan elhatározta, hogy azt a politikai pinceváltót, amelynek Bécs volt a kibocsátója, Lukács László az elfogadója és Kristóffy József a forgatója, — visszautasítják. Nem adnak rá egy garas árút sem a bizalom kaszajából és a többség támogatásából. A fölkinált egyezkedést visszautasítják. Az új szövetekezést ellenzik és semmiféle kalandor vállalkozáshoz nem adnak teret. Kimondták és hangsúlyozták, a függetlenségi párt egyedül hivatott vezére, Kossuth és Apponyi, hogy amennyiben a király nem adná beleegyezését egy tisztán függetlenségi kormány alakulásához, akkor továbbra is vállalják a koalíciós kormányzást a paktum végrehajtásáig. Megalkották a választóreformot és majd a népparlament döntsön a mostani válságról félretendő nagy problémák fölött és a fölött, hogy kié legyen a hatalom, a többség és az ország bizalma. Ezt a gondolatot azonban csak elvben és általánosságban fogadták így el, mert a gyakorlati körösztülvitelére — állítólag — már nem találták meg az összhangot. Kossuth véleménye eltért Andrássy-étól és Zichyétől, akikkel pedig Apponyi teljesen egy nézetben volt. De a szétkülönbözés a legerősebben Wekerle és kibontakozási terve körül éleződik ki. Sem ő, sem a javaslata senkinek sem kell. Wekerle végleg és örökre el van intézve.

Hónapok óta állunk egy ravatal körül, amelyen Wekerle szerencsétlen politikáján van kiterítve. Az a politika, amely kimult a mindenre való hajlandóság, a kétszínűség, az örökös ígérgetés és paktálás betegségében. És ez a kiterített politika hónapok óta ott erjed és temetetlenül hever a közélet fórumán, elbódítva az egész országot egy kellemetlen politikai „illat” undorával. Nem tudták elhantolni ezt a fölöszlott Wekerle-politikát abba a nagy kriptába, ahol a régi rendszer koporsói vannak, nem tudták megtartani a temetést, mert az örökösök, a politikai rokonok, a hagyatéokra éhes emberek eszeveszett porlekedést kezdtek a ravatal körül. Birkóztak, verkedtek, nyúzták, tépték, leköpdösték és megrálgalmazták egymást. Elárulták és eladták

egymást és már mindenre mutatkozott hajlandóság, csak arra nem, hogy út engedjenek a koalíciós gyszahából az új koporsónak, mely Wekerle politikáját viszi az örök nyugalomra.

Most végre rendet csináltak a ravatal körül. A koporsót leolmozták. Jöhet a furgon. Meg lehet tartani a temetést. És a politikai rokonok megint csak ölelkezve, megint csak egymásra mosolyogva élnek tovább a parlamentben és ülnek tovább a hatalom bársonyszékein, amelyekért olyan csúfos, szemérmellen harcot vívtak.

Minden a régiben marad, amíg csakugyan meg nem ujhódik a parlament, amíg a politikát nem béka-egér harcok fogják minduntalan fölkaivarni, hanem a népparlament hivatottjai és választottjai fogják az ország sorsát előbbre vinni a boldogulás felé.

És a mai fertőzött és áldatlan körülmények között — elég szomorú ugyan, de — ez a határozat az egyetlen megnyugtató álláspont. Mert miről van szó? A kabinetben helyet kell adni a király bizalmas embereinek. Már most kiket segítsen hatalomra a függetlenségi párt: Az ó-szabadelvűeket, akikkel évtizedeken át véres küzdelmeket vívtak és akik az adott viszonyok közt nem törtetnek a fórumra? Ezekről kosarat kaphatnának. Egy Lukácsnak adják vissza a nehezen megszerzett többségi hatalmat, akinek a sleppjén ismét betörtetett volna egy éhes, álszabadelvű siserahad, amely éppen olyan koncleső, mint az a banksereg, amely most vitte neki a falnak a függetlenségi pártot. Ez volt a választás krédója: Lukácsék vagy a mai hatvanhetesek. Minden jogérzésünk, egész alkotmányos fölfogásunk lázong ugyan ama rendszer ellen és vijjogó politika ellen, amely császár-madarait rá tudja kényszeríteni a függetlenségi pártra. De ha már le kell bélyegeztetni az ország akaratát a bécsi kézzel, ha már választani kell politikai ügynökök és a harcban volt fegyvertársak között, akkor természetes, hogy a függetlenségi pártnak kötelessége azokkal a 67-esekkel békejobbot fogni, akik nem használták föl a hatalmat egyéni érdekük hizlalására, akik nem árulták el a szövetséges politikát a nemzeti küzdelem alatt és nem törték ki a megegyezés korlátaiból éhes csatalkáltásokkal. Százszor, ezerszer inkább Andrássy vagy Széll szolid szövetsége, mint Lukács vagy Kristóffy kalandor politikája.

De aztán temetés után, ha véget

ér a bécsi döntés szertartása, a függetlenségi pártban is rendet kell teremteni. És pedig nem azokkal a bizalmi hurryásokkal, amelyek csak a meghunyászkodásokat leplezik, hanem alaposan el kell már intézni azt a kérdést: ki az új függetlenségi pártban: Kossuth és Apponyi, vagy Justh és Csirmazia Endre?

A függetlenségi pártnak a becsületérzés diktálja, hogy ne arulja el régi szövetségeseit és az egész ország erős akarata diktálja, hogy a választói reformot csinálják meg végre, nemcsak a paktum parancsából, hanem azért mert ezt az ország követeli és mert nem lehet tovább üzni azt a tojástancot és azt a svindlit, amelylyel a legkülönbözőbb politikai expozitúrák évek óta a választói reformot hirdetik, a nélkül, hogy komolyan akarták volna.

Ez a parlament legközelebbi, elakudhatatlan kötelessége, amely elől, ime nem lehet a legravaszabb politikai bukfenccéssel sem kitérni és amely a bukott politikát a válság egyetlen megoldásához vezette.

Városi közgyűlés. Bőséges interpellációs csapadékkal indult meg a f. hó 21-ki városi közgyűlés, Matéffy Ferenc polgármester elnöklése mellett, délelőtt 8 órakor.

Köblös Gábor olyan tragikusán kezdte az első napirend előtti fölszólalást a polgármester hivatali esküjét hanyortgatva, hogy látszatra legalább is a polgármester valami rettenetes titkos bűnértől készült lébentáni a fórumon a leplet, — aztán az öblös hanggal oda lyukadt ki, hogy a halórók dacára is picézük a Kurcában a halat, egy nap százan is, ez pedig naponta 100 hal vesztését. Kérdi ennél fogva: mi van a polgármesteri hivatali esküvel? A választ megkapta. A polgármester idejéből sehogy se futná, hogy ó naponta inspicálja a halórókat. Tessék nála — interpellálás helyett — személyesen panaszt tenni, akkor orvosolhat egy bajt, e nélkül nem. Az interpellációt is panasznak veszi és így — ha megvan — orvosolni fogja a bajt. Ezt tudomásul vették.

Egy másik városatyja azon panaszkodott, hogy a nagy esőzések felszorították a vizet a Kurcából a társulati csatornába, a vízzel a halak is felmentek és a földek közt a csatornákból derűre-borura fogdosnak aztán a 2—3 kilós potyákat is az azon lakók. A polgármester válaszából kitűnt, hogy a csatornák torkolatait többször ellátták már rácsos tiltókkal, egyes polgártársak kezén-közén azonban ezek a tiltók mindannyiszor elkalldódtak. Most aztán majd szilárdan meg rögzített tiltókat álltanak be. Ezt is tudomásul vették.

Végül előkerült K ö b l ö s Gábor iskájából még egy interpelláció a cigányokról, akiket ki kell — szerinte — zorítani a sárgra partra, meg a putrikról. A polgármester válasza szerint ez az úgy rendezés alatt áll a rendőrhatalommal összefogva, de megoldása nem olyan könnyű feladat, amilyennek látszik. Legyünk hat türelemmel. A közgyűlés ebben is megnyugodott.

No, erre aztán rá lehetett térni a napirendre. Kihirdették a közvetítő és cselédszerző üzleti jog gyakorlásáról alkotott szabályrendeletet, melynek végrehajtásával a tanácsot bízták meg és megalakították a munkásvédő bizottságot.

Eddig simán ment minden. De már a harmadik ovodára vonatkozó ügy parázs vitát keltett. A varm. közigazgatási bizottsági leirt, hogy a közgyűlés — az ovoda felállításának elhalasztására vonatkozó s a közoktatásügyi kormányhoz intézendő kérvényt szerelje föl a város vagyoni és pótdát viszonyai állapotára vonatkozó okmányokkal és nyilatkozzék az iránt, hogy a megígért 1100 korona államsegély ellenében átruházza-e az óvónőknekvezetés jogát a miniszterre, miután csak egy felszerelten terjesztheti föl a kérvényt pártolón a miniszterhez. A tanács javaslata is, — miután a pótlásokat hivatalból eszközölte, hogy mondja ki a közgyűlés a kinevezési jog átruházását, az ovoda felállítására két évi haladékot kérve, G á l f f y Sándor felszólalására és ellenindítványára azonban, ami vitát provokált, a megejtett szavazással a többség kimondotta, hogy egyáltalán hallani sem akar harmadik ovoda felállításáról és ha ezt a miniszter szükségesnek tartja még is, hat állítsa fel az állam. A határozat tehát, mely így az államsegélyt is elutasítja, megvan; tartunk azonban tőle, hogy ennek az adófizető polgarok valjajk majd karat, mert a 3-ik ovoda felállítását, a törvény erejével ráparancsolják a városra — államsegély nélkül is, akkor pedig annak egész költsége a pótdát fogja növelni.

A földadó revizióra vonatkozó, F a r k a s Mihály adóügyi tanácsnok által előterjesztett javaslatot, C i c a t r i c i s Lajos dr. felszólalása dacára, melyben aggodalmát fejezte ki azon, hogy ez a gazdaságszorongás kára lehet, — elfogadták.

Aztan sorra jött a tyúkpiactér tengeri kigyóvá nőtt ügye. A vármegye föloldotta a képviselőtestület azt a korábbi határozatát, hogy a tyúkpiacot a vásártérre kell kihelyezni s a kérdés jobb megfontolására hívta föl a várost. A tanács javaslata pedig most az volt, hogy a tyúkpiac maradjon mostani terén, melynek kibővítésére kérjen a város kisértési jogot. Ezzel szemben állott C s u r a i Lajos indítványa, hogy nem kell k i s a j á t i t a s i j o g, nem kell tértárgygyarítás, menjen ki a tyúkpiac a vásártérre. Ezen hosszú vita folyt, melyben a tanács javaslata nyomós okokkal támogatták: C i c a t r i c i s Lajos dr., B u z i József, V a r g a József, K ö b l ö s Gábor, B á n f a l v i Lajos, L a k o s Imre dr. és B á r k a i János, míg az ellenindítvány mellett F u s t i M. Lajos és C s u r a i Mihály szónokoltak. Szavazás előtt, hogy a felelősség nélkül való határozathozataloknak a város anyagi érdekeit is súlyosan érintő ügyek intézésében végre gát szabassék. B á n f a l v i Lajos a névszerinti szavazás elrendelését kérte, amit több képviselő támogatott. Így névszerinti

szavazással dönt el a kérdés, melynél a többség a tanács javaslatát fogadja el.

E határozata ezután a közgyűlés, hogy a B a r t h a-féle alapítványi földön fölépíti a szükséges gazdasági épületeket, Pirithy Mátyással pedig, az általa vetett kereskedőegyleti volt helyiségek bérletének szerződését megfelelő időre meghosszabbítja. A halászok kérelmét, hogy szerszamaik pótlására bizonyos összeget szavazzanak meg, elutasították, valamint a vármegyeházban a város által bérben birt helyiségek bérleti összegének szabályozására vonatkozó javaslatát is. A kért póthitelek engedélyezése s az erre következett apróbb ügyek elintézése után a közgyűlés bezárult.

A városok hitelügye.

— Madarassy-Beck Gyula dr. báró előadása —

A magyar városok országos kongresszusán Beck Gyula báró mint a hitelkérdések előadója nagy tanulmányt adott elő a városok hitelügyéről. Tanulmányát a napokban ki is adta, Beck Gyula báró a tudás tájékozottságával hord össze mindenféle adatot, a mi csak megvilágíthatja ezt a kérdést. Azután az ő gyakorlati szemüvegét teszi olvasójának a orrára, s mi előttünk világossá, értetvével lesz mind ez a kérdés. Objektív talajt ad a talpunk alá, míg megvilágítja a dolgokat azt a sok oldalát, a mit tekintetbe kell vennünk, ha a városok hitelügyének kérdésével foglalkozunk.

Beck Gyula dr. báró könyvét három fő részre lehet osztani, az első rész, a városi háztartás fő kérdéseivel foglalkozik. A második rész, a községi hitelügy fejlődését tárgyalja. A harmadik részben a szerző a kommunális hitel jövő alakulását vizsgálja éles szemmel. S a két bevezető rész fölhasználásával levonja tanulságait. Megcsodáljuk a szerzőnek azt a képességét, a hogy megalapozza tárgyát a lépésről-lépésre viszi tető alá: igazába hajtván minden egyes adatát az ő végző következtetésének. Még a kik nem is értenek egyet mindenben Beck báróval, azoknak is el kell ismerniük, hogy tudásával igen becses adatgyűjteményt bocsátott azoknak a rendelkezésére, a kik foglalkoznak a városok hitelügyével.

Madarassy-Beck Gyula báró tanulmánya bevezetőjében a városi háztartással foglalkozik. Ismerteti a városi hitelnek külföldi szervezetét, s igen alapos ismeretével a dolog tudományos és gyakorlati részének kritikája szemüvegét át vizsgálja az egyes intézményeket, hogy azután az így összegyűjtött anyagával a saját föllegását magyarozni és igazolni tudja. Kimutatja, hogy a községi hitelügy csak az abszolút korszak után lehetett valamennyire rendezni. Ebben nagy része volt a Magyar Jelző-Itelbanknak, később pedig több bank vette gondjába ezt a hitelügyet. Beszél Budapest kötvényeinek kedvezőtlen piaci helyzetéről, a melyek évekig fekszenek a bankoknál, s eladásukra gondolni sem lehet. A belföldi piacot tehát intenzíven kell apolni, s ebben a községi takarékpénztárak céltudatos, szakavatott kifejezését jelentős ígérségnek tartja. A községi takarékpénztárak föllállításának Budapest, Kecskemét és Léva városok határozata ad aktuális példát. Az ilyen takarékpénztáraknak külföldön, a községi hitel terén, igen nagy a jelentőségük, különösen az átmeneti kölcsönök terén tehet nagy szolgálatot a községi hitelügynek. A külföldön a városi hitelügy kiéjtésének főmódja a saját kötvény-kibocsátása. Pozsony, Zágráb és Fiume tervez ilyen kibocsátást, s ezek az erős városok sanszukat kellően fogják tudni mérlegelni. A városi obligáció tágabb körz kibocsátását azonban, városaink hitele szempontjából, veszedelmesnek tartja a szerző, még az általános közigazgatási szempontból is. A városoknak saját kötvény-kibocsátásával tapasztalt kedvezőtlen helyzete Németországban az utóbbi időben a városi hitel középpontosságának gondolatára vezetett. Az volt a propositio, hogy lehetőleg az összes német városok belevonásával egyesü-

letet alakítsanak, a mely a városok hitelzükségletét kielégítené és a nyújtott kölcsön alapján középpontú kötvényeket bocsájtaná ki.

A mi a magyar községi hitel jövő alakulását illeti, a kérdés jelentőségére éleink világot vet, hogy a legközelebbi időben a törvényhatósági és rendezett tanácsú városok hitelzükséglete 266 millió koronát tesz ki, a mi Budapest 297 milliósi igényével együtt, 563 millió korona. De mindez csak rövid ideig lesz elegendő, mert sok egészen kezdetleges beruházása néve is még igen nagy az elmaradottság és azonkívül a természetes fejlődés során kell hogy a városi iparizmus is utat törjön magának. E hitel kielégítése szempontjából a mai helyzetet nem kell azonban imminenter megváltoztatni, mert kimutatja, hogy a magyar városi hitel relative, tudniágan egyáltalában nem mondható. Utal ezután Beck báró arra, hogy mindennek ellenében a városok mégis éleink mozgalmait indítottak, hogy hitelzükségletük kielégítésére új módot találjanak a bankok eddigi kizárólagos szerepével szemben. A közvetlen kötvény-kibocsátás, mint már kimutatta a szerző, nálunk nem alkalmas. A középpontú intézet föllállításának gondolatánál inti az érdekelteket, hogy ebbe csak nagy körültekintéssel s az intézet hitelalapjának teljes biztosításával menjenek bele, mert küönben ez az eszmét a jövőre néve is kompromittálják. Az ilyen intézet alaplékéje kell hogy megfelelő nagyságu legyen. Számítani kellene oly állami akcióra, mely a belföldi piac, különösen az alapítványi pénzék, a városi alapok és az árvasszékek erősebb igénybevételét lehetővé tenné. Előadásat annak a reményében fejezi be, hogy alapos megfontolás után megfogják találni annak a módot, hogy a városoknak, aranylag a legnagyobb adóterhek viselőinek a hitelügyét véglegesen rendezzék.

Ujdonságok.

Szentes, 1909. június 24.

— Meggyűlés. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága július 2-án délelőtt 10 órákor rendkívüli közgyűlést tart a vármegyeház nagyerében. A rendkívüli közgyűlés tárgysorozatán négy ügy van: A belügyminiszter leirata a munkasházak céljaira felveendő 1 millió koronas kölcsön ügyében hozott közgyűlési határozat jóváhagyásáról s a kölcsön felvételére vonatkozó kötelezvény. — A kereskedelmiügyi miniszter leirata a csongrádi hordójelző hivatal felállítása tárgyában. — Ugyanannak leirata a horgosi hordójelző hivatal felállításáról. — Végül alispáni előterjesztés a hordójelző hivatalok felállítása tárgyában.

— Kormánybúkas. W e k e r l e Sándor miniszterelnök kedden a bécsi Hofburgban kihallgatáson jelent meg a király előtt, akitől újból kérte a koalíciós kormány végleges fölmentését. A híradások e más fél óras kihallgatásról nem nyujtanak megbízható tájékozódást. Egyfelől azt hirdetik, hogy király a kérvényre csak néhány napon belül a tudatja a döntő elhatározását, másfelől úgy hírlik, hogy a király ezúttal teljesítette már a kormány kérését és csupán arra utasította a kormány tagjait, hogy néhány napig, amíg új miniszterelnök deszignáltatik, maradjanak hivatalban. De bármelyik hírmást fogadjuk is el hitelenek, annyi kétségtelennek látszik, hogy a W e k e r l e kormány sorsa megvan pecsételve és hogy ez a n a g y n e m z e t i kormány, mely anyig veszedelmet hozott az országra, mint alig egy elődje, most már végérvényesen m e g b u k o t t.

— A hivatalos termésbecslés hatása. Mint előre látható volt, a gabonafőzde átlátszólagos hivatalos termésbecsléssel szemben, mindenképpen megerősítette azt, amit

a jelentésről mi irtnak. Megállapíthatjuk, hogy a tőzsdén és a legelőkelőbb gazdákörökben valóban kicsinylő mosolylyal fogadták a miniszeri becslést, mely az egész vonalon súlyos kudarcot szenvedett. Rendes körülmények között az ilyen inséget jelző termésbecslés legalább egy korona áremelkedést okozott volna, de az üzleti köröknek csak elenyésző része vette komolyan a jelentést, lévén az teljesen ellentétben a naponta javulást jelentő magántudósításokkal és így mindössze 50 kilonként 15 fillérenyi emelkedés volt a közvetlen becslés eredménye. A külföldi tőzsdék is alig vettek tudomást a hivatalos szerint bennünket fenyegető inségről. Az amerikai tőzsdék — ahol már ismeretes volt a becslés — háromnegyed centtel olcsóbb, a berlini tőzsde pedig mindössze fél márkával drágább buza árfolyamokat küldtek. Ismételjük, hogy miként a múlt évben is megközelítettük a 41 millió termést, most is fenntartjuk azt, hogy 38—40 millió métermáza termésre van kilátásunk. E véleményünket osztják a szakkörök is. A földmivelségi miniszter jelentése pedig — mint már jelentettük — csak — az osztrákoknak szerzett örömet s éppen erre támaszkodva az osztrák kormány az osztrák képviselőházban már legközelebb napirendre fogja tűzteni a legyel klubnak a gabonavámok feltűggesztésére vonatkozó indítványát. A lengyelek szerint az ő indítványuk mellett kitűnő argumentum a magyar kormány vétejelentése, mely szerint Magyarország ideai gabonatermése mintegy 22 százalékkal kevesebb lesz a tavalyinál.

— **Művészestély.** Fényes és teljes erkölcsi sikerrel folyt le f. hó 20-án, a színházban a szentesi műpártoló és műkedvelők társaság első nyilvános bemutatkozása, az a nagy művészestély, mely iránt sokatlan mértékben nyilvánult előre a közönség érdeklődése és a melynek keretében, helybeli műkedvelők mellett — ritka eset Szentesen — öt kiváló művészi erő lebilincselő játékában volt alkalmunk gyönyörködni. Az est műsorát a műkedvelők nyitották meg, előadva Murgernek a *„A nyolcadik pont"* című kacagtató és helyzetkomikumában bővelkedő egy felvonásos vígjátékát, melynek mind a négy szerepe erős próba teszi a személyesítők ügyességét és játszó készségét. A kik műkedvelőinket ebben a nehezen megjátszható apróságban látták, bizonyára igazolni fogják, hogy összetanultság, ösztájék dolgában és bizvaszt kiálltát a versenyt az utánuk következő művészi erővel, ami nem az utóbbiak megkisebbitése, hanem a jól kiérdemelt elismerése annak, hogy műkedvelőink komoly igyekezettel, derekasan oldották meg nem könnyű feladatukat. *Zsoldos Ferenc* (Dubreuil) a mindig izgatott, harapós vén tengeri medve, *Czukor Erzsike* (Santenis Julia) a párisimádó amerikai özvegy, *Csergő Karoly dr.* (Gerard Raoul) az excentrikus párisi vívő és *Novobáczky Margit* (Róza) a családdal bizalmaskodó szobacius személyesítésében, át gondolt és átértett játékkukkal jól kiérdemelt frenetikus tapsot váltottak ki a nézőteret megtöltő nagyszámú közönségtől, mely a darab végén többször hívta a lámpák elé valamennyijüket s a hőgyszereplőket valóságos virágzaporral árasztotta el. A műsor második száma *Tarnay Alajos* zongorajátéka volt, akit közönségünk a Fráter-estén a legfinomultabb ízlésű zongoraművészek egyikeként ismert és szeretett meg és akit már kilépekcor — mint régi kedves is-

merőst — lelkes tapsal fogadtak épp úgy, mint az ezután következett művészeket. *Tarnay Alajos* ezúttal *Mocskovszky dallamos* (Keringő-jét adta elő az ő sajátosan finom bravuro művésztétel, mely mindig közel férközik hallgatói lelkéhez. Felzúgó taps honorálta művészi játékát, mely után *Pethes Imre*, a nemzeti színház művésze mondta el, nagy hatást kelte *Cyránó ormonológját*. A műsor első részének utolsó száma volt *Rózsahegyi Kálmán* éneke, aki cigányzene mellett separálva magánosan mulatozó magyar urat mutatott be, hogy vig hangulatban nótázzik, dalra dalt harsogva borközi állapotában. Zúgó taps harsant fel, ahogy a duhaj mód mulatozó a száz szálgertya... éneklésével csattantotta el a pompás kabinet alakítást. A műsor második részét a *Dezsdő-pár* nyitotta meg, *Ligeti Juliska* és férje: *Dezsdő József* játszták el *Dalnokynak a Pletyka* című párjelenetét, mely főleg *Ligeti Juliskának* nyújtott bő alkalmat művészi egyensége érvényesítésére. Gyönyörűség volt nézni élénk, temperamentos játékat, kifejező arcjátékát és hallani előadásának közvetlen egyszerűségét, mely minden szinpadí fogás nélkül, a maga eredetiségével hat és elragad. Férje méltó partnere volt s mindketten bőven szolgálták a játékok nyomán felharsant, szűnni a ligakör tapsolásra, mely őket többször szólította a lámpák elé. *Pethes Imre* adott ezután elő két *Petőfi-költeményt* mély érzéssel és hatásosan; majd *Tarnay Alajos* zongorajátéka következett, a *Liszt Magyar rapszódóját*, az ujrászásnak engedve, megtoldotta két bájos aprósággal. Aztán *Dezsdő József* adta elő, a közönség állandó derűlése mellett a *„Fekete frakban"* című monológot s végezetül *Ligeti Juliska* és *Rózsahegyi Kálmán* játszták el a *„Jegyeselek"* párjelenetét, melyben művészi játékuk olyan teljes mértékben érvényesült, hogy a kacagó közönség szinte tomoiba hívta őket a lámpák elé és ezzel a műpártoló társaság első fényes sikerű estjé véget ért.

— **Csukaszürke egyenruha.** Javában dühögött az annexziós láz, amikor egyszerre unalmasan ditzelen, de állítólag igen célszerű új uniformisban jelentek meg a katonatisztek a garnizonok korzóin. Előbb csak egy páran, aztán folyton terjedt ez a szürkeség, a tavaszra pedig a legtöbb csapattestnél rendszeresítették az új uniformist. *Schönich báró* közös hadügyminiszter ezt a csukaszürke divatot kötelezővé teszi az egész tényleges és nem tényleges tisztikarra. Még a fegyvergyakorlatokra bevonuló zászlósoknak és hadapródoknak is meg kell csináltatni az új ruhát, sőt a saját költségükön szolgáló önkénteseknek is. A csapatokat fokozatosan látják el az új hadi ruhával, a bosznia-hercegovinai csapatoknál azonban egyelőre meg-hagyják a vörösbarba fezt.

— **A városok bankja.** Tizenöt millió korona kellene ahhoz a nagy vállalathoz, amely *Városok bankja* néven óhajtat már a közel jövőben megalakulni. Mert tizenöt millió — se több, se kevesebb — lesz e vállalat alapitőkéje. Ebből a kerek összegből a mai napig éppen tizenöt millió hiányzik. A többi már együtt van. Halljuk, hogyan: Hét és fél milliót adnak a városok. Ugy összeadják, hogy legyen nekik pénzüik. Mert ez a cél. Volna itt még hét és fél millió korona, ami nincs együtt. De ezt átnyújtja *Rotschild*

Charley, a *Wertheimstein-Rotschild*, mert Magyarországon azt hiszik, hogy ez a *Rotschild* Nagyváradról házasodván, rokonszenvez a vidéki városokkal. Rokonszenzenvez? Jó. De hét és fél millió korona? Ki fizet ennyit egy kis rokonszenvért? Azután meg: egyik *Rotschild* a másiknak ritkán vájja ki a szemét. Holott a Városok Bankja éppen a Hitelbank és a mögötte álló karlel ellen készül. E mögött pedig a *Rotschild* csoport áll. A többi *Rotschildok*. Őket akarják megkontrázni az egyik *Rotschilddal*, a nagyvárival. Isten neki, kontrának ez elég érdekes kontra. Majd végigénezzük ezt a játszmát. Csak a fölvevők (a pénzfölvéevők) el ne veszik.

— **Büntelt vagy öngyilkosság?** Titokzatos dolog történt hétón a tapéi réten. Az ott játszódozó gyermekek az egyik fűzfán emberi testet láttak lógni. Oda menve, látták, hogy egy nagyon öreg ember eltorzult hullája lóg kötélre fölakasztva a fán. Levágták a holttestet. Megmotozták a zsebeit. Gyórtó papírosz találtak nála, melyre ez volt írva: *„Vajda Imre, született 1839-ben feleségem miatt tettem."* Az esetről hatóságilag értesített *Magyar Lajos* szegedi vizsgálóbíró kiköcsözött a helyszínre és megindult a vizsgálat annak a kiderítésére, vajon csakugyan *Vajda Imre* volt-e az akasztott ember és hogy öngyilkosság vagy büntény történt-e?

— **Halálozás.** Mély részvétellel értesülünk róla, hogy városunk egy derék polgára: *Czukkermann Bernát* f. hó 21-ről 22-re virradó éjszakán, élete 66-ik évében meghalt, mély gyászba döntve özvegyét és gyermekeit. *Czukkermann Bernát* városunk szülötte, aki iskolai és a tanítóképző intézet végzetével, mint egészen ifjú ember kezdte pályáját itthon, mint tanító a helybeli zsidó iskolánál. Nem sokáig tanítóskodott azonban; csakhamar porcellánkereskedést, majd férfi-ruha üzletet nyitott, mely utóbbi üzlete jó ideig e nemből a város legelső üzletével fejlődött keze alatt. Munkás, szorgalmas, minden közéleti haretől elvonuló életet élt mindvégig. Az utóbbi években sokat betegeskedett, de most, hirtelen bekövetkezett halála előtt egy nappal is még fentjárt és hozzátartozói dehogy gondolták volna, hogy olyan közel a vég. Temetése tegnap délután 4 órakor volt a III. ker. *Sarkady N.* Antal-útcái lakásáról. Nyugodjék békében s a közrészvét enyhítse övének mélységes fájdalmát.

— **A táviratkezelés bajai.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte hogy azok a cégek, amelyeknek engedélyük van arra, hogy távirataikat a díjak hitelezése mellett telefonon mondhasanak be a táviróhivatalnak, ezefelől kizárólag magyar nyelvű táviratokat mondhasanak csak be. Ez a rendelet nagy felindulást támasztott különösen azoknál a cégeknél, amelyeknek nagyobb terjedelmű külföldi összeköttetések vannak és főképpen amelyeknek irodája távol van a posta és táviró hivataltól. A rendelet alig két hetes fennállása óta csaknem teljesen megbénította a külfölddel való forgalmunkat. Az Országos Iparegyesület sürgős fölterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben a sérelmes rendelet visszavonását kérelmezi. A fölterjesztést támogatást végett megküldötték az összes kamaráknak, valamint az ipari egyesületeknek.

— **A szentesi kör gyűlése.** Az egyetemi ifjak Szentesi Köre folyó hó 24-én, vagyis ma este fél 6 órakor, a református kör helyiségében gyűlést tart. *Péter Ernő*, a kör titkára felkéri a kör tagjait, hogy ezen a gyűlésen teljes számban legyenek szivesek megjelenni.

— **Gyermek szini előadás.** A helybeli izraelita iskola növendékeinek lapunkban már többször említett érdekes műkedvelő előadása,

melyen négy egyfelvonásos gyermekdarab kerül színpadra, folyó hó 27-én, vasárnap este lesz a színházteremben. Az előadásra, melyre a szülők és gyermekbarátok figyelmét föl hívjük, belépőjegyek a tanítóknál válthatók előre. A tiszta bevételt az izraelita országos tanítóegylet bácsbodrog-csongrád megyei fiók körének Szentesen, július 5-én tartandó évi rendes közgyűlésének költségeire fordítják és már csak ezért is kívánatos volna, hogy az előadás a várható erkölcsi sikeren fölül teljes anyagi sikert is hozzon.

— Csongrádi apró hírek. Csongrádon a f. hó 11-én éjjel Burder L. József mámai tanyajáról két kanca lovat elloptak. Annnyit már megállapítottak, hogy a lókötő a kecskeméti úton ment Csongrádra és szakmányaival ugyanarra is távozott s hogy a tettes cigány volt. — Folyó hó 14-én Erki Szabó Sandor csongrádi putribeli lakos öngyilkos szándékkal elmetesztette a nyakát és rövid kínlás után meghalt. — Vincze Imre csongrádi belvárosi lakos pedig, folyó hó 15-én, ugyancsak öngyilkos szándékkal mellbe lötte magát s mikor kihallgatták, azt mondta, hogy a szegénység adta kezébe a gyilkos fegyvert, hogy életét kioltsa. Sérülése súlyos ugyan, de nem életveszélyes. — Még a múlt hónap utolsó napján történt Csongrádon, hogy a 4 éves Huszka Ágnes beleesett egy vízzel telt gödörbe és bele is fuladt. Most följelentették a szülökét a királyi ügyészségnek, mely gondatlanság vétsége miatt ellenük a vizsgálatot elrendelte.

— A gőzképezők és kazánfűtők legközelebbi képestő vizsgái Szegeden, július hó 4-én délelőtt 8 órakor fognak a Szeged alsóvárosi új vízműtelepen megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyeletséghez, Tisza Lajos körút 61. sz. Szegedre küldendők be.

Felelős szerkesztő: **BÁNFALVI LAJOS.**

Kiadótulajdonos „Szentes és Vidéke” könyvnyomdá.

Szentes város rendőrkapitányától.

10/biz. 1909. szám.

Hirdetmény.

Köztudomásra hozom, hogy jogsegélyt csupán azon birtokosok, illetőleg arató munkások fognak kapni, kiknek arató szerződése az 1898. évi II. t. c. alapján kötöttet.

Szentes, 1909. június 13.

10—1 Dr. Hercegh
h. rendőrkapitány.

Szentes város polgármesterétől.

2622/1909. szám.

Felhívás.

Felhívom mindazon birtokosokat, kik birtokaikat az 1883. évi XX. t. c. alapján a haszonbérbe adandó vadászterületekből kivétel nélkül óhajjták, hogy ezen szándékukat a polgármesteri hivatalban folyó évi június hó 30-ig írásban jelentsék be.

Szentes, 1909. évi április hó 23.

Dr. Matéffy
polgármester.

Árlejtési hirdetmény.

A Mindszent község képviselőtestülete által kiküldött iskola építésközpontosság a község tulajdonát tévő „Oroszlán” vendéglő épületeinek

gazdasági ismétlő iskolává leendő átalakítási munkálataira

ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az átalakításra vonatkozó tervek és költségvetések, valamint vállalati feltételek a községégháza tanácstermében a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlati összeg 5 %-ának megfelelő bányatépézzel felszerelt, ismétlő iskola jellegével ellátott s kellően lezárt ajánlatok e hó 30-án d. e. 9 óráig Mindszent község előjáróságának címmezve küldendők be.

Az ajánlatok nyilvános felbontása ugyanezen a napon d. e. 9 órakor ejrtetik meg.

Kelt Mindszentben, 1909. jún. hó 14.

Veres Sándor
bíró.

Szentes város rendőrkapitánya.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a fürdőhelyeket a következő helyeken jelöltem ki.

Szabadfürdők: a Kurcán, a Kiss Albert virágkertész telepe mellett, az ott áttöltött gáttól számítva a már kitűzött oszlopig;

A Tiszán és pedig uszni nem tudók számára a „kis-tisza sziget felső végétől számítva fölfelé 300 lépés hosszúság és közepes vízállásnál mintegy 30—40 lépés távolságra befelé.

Szabad uszók számára a vasúti hidon alól a Tiszára levezető kanálistól lefelé mintegy 200 lépés hosszúság és befelé mintegy 25 méternyire.

Szentes, 1909. június 13-án.

3—1 Dr. Hercegh
h. főkapitány.

Értesítés.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget és a vendéglős és italmérő urakat, hogy a Weisz-udvarban (Kossuth-útcán)

sörraktárt

létesítettünk, ahol állandóan raktáron tartunk friss töltesű palack és hordós-söröket.

Tisztelettel:

Dreher Antal

részv. társ. Kőbányai
söröződének képviselője.

15

Egy kis szatócs-üzlet házzal együtt,

melyhez szép gyümölcsös és szőlős kert

van, kezező fizetési feltételek mellett

eladó. — Iparosnak vagy magános nő-

nek szép jövedelmet biztosít.

Bővebbet a kiadóba.

A szépség!

Minden hölgynek kétségtelenül legfőbb vágya, hogy mentől szebb legyen s hogy ezen célját elérhesse, megragaa minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kenegeti arcát. — A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemesak, hogy szép nem lesz, hanem ellenkezőleg sok esetben tönkre teszi arcbőreit úgy, hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedülálló siker, melyet Guttorfi Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-crème-jével elért (különösen Francia és Németországban) sok embert arra bír, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc mindentiszteatlansága (széplő, májfolt, kiütések stb.) ellen pártlat és csodálatosan ható szert utanozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-Crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő s épen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyke kéziműnyt maga állít elő, a Margit-Crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leg gondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. — Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kenegetni és használnunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arcszépítésére és a szépség megőrzésére. — Ez a világhírű szépség-szer a Földes-féle Margit-Crème, mely már 4—5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőreit, eltünteti a széplőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrátakat, miteszert, arc és kéz vörösséget. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s amellet a Margit-Crème teljesen ártalmatlan.

Ara: kis tégely 1 K. nagy tégely 2 K. Margit-szappan 70 fl. és Margit-pouder (fehér, róza és crème színben, 1 korona 20 fillér). Ezen szerek mindegyike külön is használható. — A Földes-féle Margit-Crème me kapható a világ minden nagyobb gyógyszerzetárában, ahol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címezve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad, 8—1 A.

KAPHATÓ SZENTESEN:

Bozóky György, Ifj. Várady Lajos,

Metzger Károly Vecsery Miklós,

gyógyszertárakban.